Alg?lanan Empatik Öz-Yeterlik ve Sosyal Öz-Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alg?lanan Empatik Öz-Yeterlik ve Sosyal Öz-Yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16761

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alg?lanan Empatik Öz-Yeterlik ve Sosyal Öz-Yeterlik Ölçe?i, bireylerin sosyal ve duygusal ba?lamlarda kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini ölçmek üzere geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, orijinal formunun Türkçe'ye uyarlanmas?yla olu?turulmu?tur. Temelde iki farkl? ancak ili?kili psikolojik yap?y?, yani empatik öz-yeterlik ve sosyal öz-yeterlik düzeylerini de?erlendirir. Toplam 11 maddeden olu?an bu araç, sosyal etkile?imlerde ba?ar? beklentisini ve duygusal anlay?? kapasitesini belirlemede önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Empatik öz-yeterlik, sosyal öz-yeterlik, empati, uyarlama, geçerlik, güvenirlik, psikolojik iyi olma, öz-sayg?.

Yazarlar

Ahmet Ak?n, Mustafa Ba?ören

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin sosyal ve duygusal durumlar? anlama ve bu durumlara uygun tepkiler verme yeteneklerine dair inançlar?n?, yani alg?lad?klar? öz-yeterlik düzeylerini belirlemektir. Bu araç, özellikle sosyal beceriler ve duygusal zeka alanlar?nda bireysel farkl?l?klar? tespit etmek için tasarlanm??t?r.

Türkçe uyarlama çal??mas? (Ak?n & Ba?ören, 2015), ölçe?in kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir ?ekilde Türkiye örnekleminde kullan?labilmesini sa?lamay? amaçlam??t?r. Bu sayede, e?itim ve klinik psikoloji alanlar?nda empati ve sosyal yeterlik inançlar?n?n ölçülmesine olanak tan?nm??t?r.

Yap?

Ölçek, Bandura'n?n sosyal bili?sel teori çerçevesinde ele ald???, sosyal etkile?imlerdeki yeterlik alg?s?n? ölçmektedir. Ölçek, iki temel alt boyuttan olu?maktad?r:

Alg?lanan Empatik Öz-Yeterlik: Bireyin, ba?kalar?n?n duygular?n?, dü?üncelerini ve bak?? aç?lar?n? do?ru bir ?ekilde anlama ve bunlara uygun tepki verme kapasitesine olan inanc?n? ölçen 6 maddeden olu?ur.
Alg?lanan Sosyal Öz-Yeterlik: Bireyin sosyal ortamlarda etkili bir ?ekilde ileti?im kurma, yeni ili?kiler ba?latma ve sosyal zorluklarla ba?a ç?kma becerisine dair inanc?n? de?erlendiren 5 maddeden olu?ur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Alg?lanan Empatik Öz-Yeterlik ve Sosyal Öz-Yeterlik Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini incelemek amac?yla aç?mlay?c? faktör analizi uygulanm??t?r. Analiz öncesinde örneklem uygunlu?u (sampling adequacy) ve Barlett Sphericity testleri yap?lm??t?r. Verilerin faktör analizine uygunlu?u için kritik kabul edilen KMO katsay?s? .91 olarak bulunmu?tur.

Bu yüksek KMO de?eri, veri setinin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, Barlett Sphericity testi χ^2 de?eri 1157.461 ($p<.001$) olarak istatistiksel aç?dan anlaml? bulunmu?tur. Bu sonuçlar, ölçek maddelerine verilen cevaplar?n faktörlenebilece?ini ve ölçe?in yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Uyum geçerli?i (Convergent Validity) çal??malar?, empatik öz-yeterlik ile genel empati düzeyi ($r = .53$) ve sosyal öz-yeterlik ile enerji-d??adönüklük ($r = .57$) aras?nda pozitif ve anlaml? ili?kiler oldu?unu göstermi?tir. Bu korelasyonlar, ölçe?in teorik olarak ilgili oldu?u yap?larla beklenen yönde ili?ki kurdu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenilirli?i, Cronbach alfa katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Orijinal çal??malarda (?talyan, Amerikan ve Bolivyal? örneklemler) iç tutarl?l?k katsay?lar? .66 ile .81 aras?nda de?i?mektedir, bu da ölçe?in farkl? kültürel ba?lamlarda kabul edilebilir düzeyde tutarl? oldu?unu göstermektedir.

Ayr?ca, empatik öz-yeterlik ve sosyal öz-yeterlik alt boyutlar?n?n, psikolojik iyi olma (s?ras?yla; $r = .23$ ve $r = .44$), aktif ba?a ç?kma (s?ras?yla; $r = .22$ ve $r = .31$), duygusal destek (s?ras?yla; $r = .22$ ve $r = .16$) ve öz-sayg? (s?ras?yla; $r = .12$ ve $r = .33$) gibi önemli psikososyal yap?larla pozitif yönde ili?kili oldu?u bulunmu?tur. Bu bulgular, ölçe?in ölçtü?ü yeterlik inançlar?n?n genel psikolojik uyumla ili?kili oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?i için uygulanan aç?mlay?c? faktör analizinde, ölçe?in iki alt boyutta topland??? görülmü?tür: Alg?lanan Empatik Öz-yeterlik (6 madde) ve Alg?lanan Sosyal Öz-yeterlik (5 madde). Bu sonuç, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun oldu?unu göstermektedir.

Faktör analizinin ön ko?ullar? olan KMO (.91) ve Barlett testi ($p<.001$) sonuçlar?n?n yüksek düzeyde uygun ç?kmas?, iki faktörlü yap?n?n istatistiksel olarak sa?lam oldu?unu ve ölçek maddelerinin faktör yüklerinin yeterli oldu?unu kan?tlamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçüm Arac?

Test Type: Uyarlama

Format: 2 alt boyut ve 11 madde içeren kendini de?erlendirme ölçe?i.

Language Available: Türkçe. Orijinali ?talyanca ve ?ngilizceye uyarlanm??t?r.

Population Group: Yeti?kinler ve Ergenler.

Age Group: Genç Yeti?kinlik (Uyarlama çal??mas? üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r).

Population Details: Türkiye örneklemi (Yüksekö?retim ö?rencileri).

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r (1= hiç uygun de?il - 5= tamamen uygun).

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, sosyal yeterlik, duygusal yeterlik, psikolojik ölçüm, Cronbach alfa, Likert ölçe?i, uyum geçerli?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr (Sorumlu Yazar: Ahmet Ak?n)

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2015 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Ahmet Ak?n ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Orijinal makale (Ak?n & Ba?ören, 2015) Bart?n Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?nlanm??t?r ve eri?ime aç?kt?r. Makalenin dijital nesne tan?mlay?c?s? (DOI) ?udur: http://dx.doi.org/10.14686/buefad.v4i2.1082000235

Ölçe?in orijinal PDF formu ?uradan indirilebilir: algilanan-empatik-oz-yeterlik-ve-sosyal-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Ak?n, A. ve Ba?ören, M. (2015). Alg?lanan Empatik Öz-Yeterlik ve Sosyal Öz-Yeterlik Ölçe?i' nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirli?i. *Bart?n Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, *4*(2), 603-610. http://dx.doi.org/10.14686/buefad.v4i2.1082000235

Büyüköztürk, ?. (2004). Veri analizi el kitab?. Pegem A Yay?nc?l?k.

Alg?lanan Empatik Öz-Yeterlik ve Sosyal Öz-Yeterlik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek toplam 11 maddeden olu?maktad?r ve 5'li Likert tipi derecelendirme ile yan?tlanmaktad?r (1= hiç uygun de?il - 5= tamamen uygun).

Alg?lanan Empatik Öz-yeterlik (6 m)
Alg?lanan Sosyal Öz-yeterlik (5 m)

Maddelerin tam metnine eri?im, Ak?n ve Ba?ören (2015) referansl? akademik makale arac?l???yla sa?lanabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM